

ບານອີຊຸມ - ເລກຫ້າ

ພວກບຸນສະດົມໃນທຳມະຊາດຂອງເຈົ້າ:
ການຖືກຍົກຂຶ້ນແລະການລົ້ມລົງຂອງໂຮມໃນຄຳພະຍາກອນ

Jeff Pippenger
2025-03-05

ພຣະທຳດານເຢຊູໄດ້ເປີດເຜີຍຄຳບັນຍາຍແຫ່ງຄຳພະຍາກອນອັນນຳອັດສະຈັນ ໂດຍສານຕ່ຳຫຼັກການ
“ຊ້ຳແລະຂະຫຍາຍ” ຊຶ່ງພາດຜ່ານນິມິດຕ່າງໆຂອງພຣະທຳນີ້ ຕັ້ງແຕ່ຮູບບັນໄລຫະໃນບົດທີ 2
ຈົນເຖິງຄວາມຂັດແຍ້ງອັນສັບຊ້ອນຂອງກະສັດທັງຫຼາຍໃນບົດທີ 11. ພາຍໃນກອບນີ້
ມີຫຼັກຖານອັນໜັກແໜ້ນປາກົດຂຶ້ນວ່າ: ຍຸດທະການແຫ່ງ Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ອັນສົນສຸດລົງດ້ວຍການລົ້ມລົງຂອງເອຢິບໃນປີ 30 ກ່ອນ ຄ.ສ., ເປັນການສຳເລັດອັນສຳຄັນຂອງດານເຢຊູ 11:25,
26 ໂດຍໝາຍເຖິງການຮຸ່ງອາລຸນແຫ່ງອຳນາດສູງສຸດ 360 ປີຂອງໂຮມນອກສາສະໜາ.

ດານເຢຊູ 11 ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການລຸກຂຶ້ນແລະການລົ້ມລົງຂອງອານາຈັກຕ່າງໆ ຫຼັງຈາກການສົນທະນາຂອງ
Alexander the Great ໃນປີ 323 ກ່ອນ ຄ.ສ. ແຕ່ເມື່ອເຖິງຂີ້ 14 ກໍເກີດການບ່ຽນແປງຂຶ້ນ. ປະມານປີ 200
ກ່ອນ ຄ.ສ. ໃນຂະນະທີ່ Antiochus III (Magnus) ກຳລັງຕຽມການສຳລັບຍຸດທະການທີ່ Panium ຕໍ່ຕ້ານ
Ptolemy V ຜູ້ເປັນກະສັດເດັກນ້ອຍນັ້ນ, ໂຮມໄດ້ເຂົ້າແຊກແຊງ ບໍ່ແມ່ນໃນຖານະພຽງແຕ່ຜູ້ຢືນເບື້ອງ, ແຕ່ເປັນ
“ພວກບຸນສະດົມໃນຊົນຊາດຂອງເຈົ້າ.”

ດ້ວຍຄວາມຫວັງໃຍຕໍ່ການຮັບປະກັນແຫຼ່ງເຂົ້າສາລີຂອງອີຢິບທຳມະກາງຄວາມບັນເປັນແບບ Hellenistic,
ໂຮມໄດ້ສະແດງອຳນາດອິດທິພົນຂອງຕົນໃນຊ່ວງສົງຄາມ Macedonian ຄັ້ງທີສອງ (200–197 ກ່ອນ ຄ.ສ.),
ເປັນການຈັດວາງສະພາບສຳລັບບົດບາດເຊິ່ງເປັນຄຳພະຍາກອນຂອງຕົນ.

ການຄອບງຳຂອງໂຮມເໜືອພວກຢິວ

ເມື່ອຂ້າມໄປເຖິງປີ 63 ກ່ອນ ຄ.ສ., ຂີ້ 16 ກໍໄດ້ຮັບການສຳເລັດ ເມື່ອ Pompey ບຸກໂຈມເຢຣູຊາເລັມ,
ເຂົ້າໄປໃນບ່ອນບໍລິສຸດທິສຸດ ແລະປະກາດອຳນາດປົກຄອງຂອງໂຮມເໜືອ “ແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໂລດ.” ຈາກຈຸດນີ້,
ຂີ້ 17 ຫາ 22 ໄດ້ຟັນລະນາການສືບທອດຂອງບຸກຄົນສຳຄັນແຫ່ງໂຮມ: ການທຳສົງຄາມທາງຕາເວັນອອກຂອງ
Pompey, ການພິຊິດຊະນະຕ່າງໆ ແລະການຖືກລອບສັງຫານຂອງ Julius Caesar ໃນປີ 44 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ການຄອງລາຊຂອງ Augustus Caesar ທີ່ກັບພາສີ (ດັງທີ່ບັນທຶກໄວ້ໃນ Luke 2:1) ສົນສຸດລົງໃນປີ ຄ.ສ. 14,
ແລະ Tiberius ຜູ້ກຳກັບເບື້ອງການຄົງພຣະຄຣິດໄວ້ເທິງໄມ້ກ້າງແຂນໃນປີ ຄ.ສ. 31, ເມື່ອ
“ຈຳນາຍແຫ່ງພັນທະສັນຍາ” ຖືກຫັກລົງ. ແນວຄຳພະຍາກອນຈາກ Pompey ໃນເຢຣູຊາເລັມ ຈົນເຖິງ Titus
ໃນເຢຣູຊາເລັມໃນປີ ຄ.ສ. 70

ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນແນວເສັ້ນແຫ່ງອຳນາດຄອບງຳຂອງໂຮມເໜືອປະຊາຊົນຂອງພຣະເຈົ້າ.

ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍນາຍພົນໂຮມັນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ລົບຫລຸ້ນພຣະວິຫານ

ແລະສົນສຸດລົງເມື່ອນາຍພົນໂຮມັນອີກຜູ້ໜຶ່ງທຳລາຍພຣະວິຫານ

ນັ້ນໄດ້ສະແດງລາຍເຊັນຂອງອາລະຟາແລະໂອເລມກາ. ເລີ່ມດ້ວຍການລົບຫລຸ້ນແລະສົນສຸດດ້ວຍການທຳລາຍ
ເສັ້ນປະຫວັດສາດນັ້ນຍັງບັນຈຸທັງການລົບຫລຸ້ນແລະການທຳລາຍຂອງພຣະອົງຜູ້ທີ່ໄດ້ກ້າວເຖິງພຣະອົງເອງວ່າ,
“ຈົ່ງທຳລາຍພຣະວິຫານນີ້ ແລະໃນສາມວັນເຮົາຈະຍົກມັນຂຶ້ນອີກ.” ຄວາມຈິງປະກອບດ້ວຍອັກສອນຕົວທຳອິດ
ຕົວທີສິບສາມ ແລະຕົວສຸດທ້າຍຂອງອັກສອນເຮັບເຮີ, ແລະເສັ້ນທີ່ເລີ່ມຈາກ Pompey ແລະສົນສຸດທີ່ Titus
ລວມເອົາການທຳລາຍພຣະວິຫານຢ່າງເສັ້ນດ້ວຍ ຊຶ່ງຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍກາງຂອງໄມ້ກ້າງແຂນສາມອັນ
ທີ່ຖືກຕັ້ງຂຶ້ນໃນກາງແຫ່ງຂອງອາທິດພຣະຄຣິດໄດ້ສະເດັດມາເພື່ອຢືນຢັນພັນທະສັນຍາ.

ຂັ້ນຕົ້ນຫຼັກເຖິງຊາວສອງເປັນຕົວແທນຂອງເສັ້ນພະຍາກອນເສັ້ນໜຶ່ງ ທີ່ຖືກລາຍເຊັນຂອງຄວາມຈິງ.
ພາຍໃນປະຫວັດສາດທີ່ຂັດໜັງນັ້ນເປັນຕົວແທນ ມີເສັ້ນພະຍາກອນສຳຄັນຢູ່ບໍ່ຫຼາຍນັກ
ແຕ່ຫົວຂໍ້ຫຼັກຂອງເສັ້ນນັ້ນຄືການຄອບງຳຂອງໂຮມຕໍ່ຊາວຢິວ.

ພັນທະມົດ ແລະ ສັນຍາສັນຕິພາບ

ຂໍ້ 23 “ກ່າວຊຳແລະຂະຫຍາຍຄວາມ” ໂດຍຫວນກັບໄປຫາຊ່ວງປີ 161–158 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ເມື່ອຊາວຢິວພາຍໃຕ້ການນຳຂອງຢູດາສ ມັກຄາບີອັສ ໄດ້ເຮັດພັນທະສັນຍາກັບໂຮມ (1 Maccabees 8). ສິ່ງນີ້
ເປັນໃຫ້ເຫັນຢຸດທະສາດອັນເປັນເອກະລັກຂອງໂຮມໃນການສ້າງອານາຈັກ—ການພິຈາລະນາສັນຍາແລະພັ
ນທະມົດ, ຊຶ່ງເປັນວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງຈາກບັນດາອານາຈັກກ່ອນໜ້ານັ້ນ. ຂໍ້ 24 ສະຫຼຸບຂັ້ນຕອນນີ້
ໂດຍກ່າວວ່າ ໂຮມຈະ “ວາງແຜນກົນອຸບາຍຂອງຕົນຈາກບັນດາບ້ອມປາການ, ແມ່ນແຕ່ຊົ່ວເວລາໜຶ່ງ.”

ແລະຫຼັງຈາກມີພັນທະສັນຍາກັບເຂົາແລ້ວ ເຂົາຈະກະທຳການຫຼອກລວງຢ່າງມີໂລຫະກຳ;
ເພາະວ່າເຂົາຈະຂຶ້ນມາ ແລະຈະກາຍເປັນເຂັ້ມແຂງດ້ວຍຜູ້ຄົນຈຳນວນນ້ອຍ. ເຂົາຈະເຂົ້າໄປຢ່າງສະຫງົບ
ແມ່ນແຕ່ໃນບ່ອນທີ່ອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດຂອງແຂວງ;
ແລະເຂົາຈະກະທຳສິ່ງທີ່ບັນພະບຸລຸດຂອງເຂົາບໍ່ເຄີຍກະທຳ
ຫຼືບັນພະບຸລຸດຂອງບັນພະບຸລຸດຂອງເຂົາກໍບໍ່ເຄີຍກະທຳ; ເຂົາຈະແຈກຢາຍຂອງຍຶດໄດ້ ແລະຂອງບຸ້ນ
ແລະຄວາມມັ່ງຄັ້ງໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ: ແທ້ຈິງແລ້ວ ເຂົາຈະວາງແຜນກົນອຸບາຍຂອງເຂົາຕໍ່ບັນດາທຶນນັ້ນ,
ແມ່ນແຕ່ຊົ່ວເວລາໜຶ່ງ. ດານເຮອນ 11:23, 24.

ສຳລັບເວລາໜຶ່ງ

ຄຳທີ່ເປັນວ່າ “ຕ່ຳນ” ອາດເຂົ້າໃຈໄດ້ວ່າເປັນຄຳວ່າ “ຈາກ”. ໂຮມຄາດຄະເນກົນອຸບາຍຂອງຕົນ “ຈາກ”. ຄຳວ່າ
“ຈາກ” ໃນຂັ້ນຊີ້ໃບຢັ້ງຢືນຂອບໂຮມ, ຫົວໃຈທາງການເມືອງແລະທາງທະຫານຂອງຈັກກະພັດ,
ໃນຖານະເປັນຖານທີ່ຕັ້ງຂອງຢຸດທະສາດຂອງມັນ. “ເວລາ” ນັ້ນໃນຄວາມໝາຍດ້ານຄຳພະຍາກອນແມ່ນ 360
ປີ, ເລີ່ມຕົ້ນເມື່ອອີຢິບຜ່າຍແພໃນປີ 30 BC ຫຼັງຈາກ Actium, ແລະສິ້ນສຸດໃນປີ 330 ເມື່ອ Constantine
ລະຖົມໂຮມເພື່ອໄປສູ່ Constantinople.

ຂໍ້ 25 ແລະ 26 ເປັນໄປທີ່ Actium ເອງ.

ແລະລາວຈະປຸກເລົ່າກຳລັງແລະຄວາມກ້າຫານຂອງຕົນຂຶ້ນຕໍ່ຕ້ານກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ດ້ວຍກອງທັບໃຫຍ່;
ແລະກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ຈະຖືກປຸກເລົ່າໃຫ້ອອກສູ່ຮົບດ້ວຍກອງທັບໃຫຍ່ຫຼາຍ ແລະເຂັ້ມແຂງຍິ່ງ;
ແຕ່ລາວຈະບໍ່ອາດຍືນຍົງໄດ້: ເພາະພວກເຂົາຈະວາງອຸບາຍຕໍ່ຕ້ານລາວ. ແທ້ຈິງແລ້ວ,
ພວກທີ່ກິນຈາກອາຫານສ່ວນຂອງລາວຈະທຳລາຍລາວ, ແລະກອງທັບຂອງລາວຈະຖ້ວມລົ້ນອອກໄປ:
ແລະຄົນເປັນອັນຫຼາຍຈະລົ້ມລົງຖືກຂ້າ. ດານເຮອນ 11:25, 26.

ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ., ອອກຕາວຽນ, ໂດຍເປັນຕົວແທນຂອງໂຮມໃນຖານະ “ກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອ,”
ໄດ້ລະດົມກຳລັງຂອງຕົນເຂົ້າຕໍ່ສູ້ກັບອີຢິບຂອງຄລ໌ໂອພັດຣາ, “ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້,”
ໃນການປະທະທາງເຮືອອັນຍິ່ງໃຫຍ່ແຫ່ງໜຶ່ງ. “ກອງທັບອັນໃຫຍ່ຫຼວງແລະມີອຳນາດຫຼາຍ” ຂອງອັນໂທນີ ແລະ
ຄລ໌ໂອພັດຣາໄດ້ອ້ອມແຮງລົງ, ຖືກທຳລາຍໂດຍ “ອຸບາຍ” ທາງຢຸດທະສາດ (ກຸນລະຍຸດຂອງອາກຮິປປາ)
ແລະການທຳລະຍົດ—ການແປພັກຂອງພັນທະມົດຂອງອັນໂທນີ
ແລະການຖອຍຫຼັງອອກຈາກສະໜາມຮົບກາງສົງຄາມຂອງຄລ໌ໂອພັດຣາ. ຮອດປີ 30 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ອີຢິບໄດ້ກາຍເປັນແຂວງໜຶ່ງຂອງໂຮມ, ເປັນການເປີດສາກການປົກຄອງຂອງໂຮມນອກຮີດອັນບໍ່ມີຜູ້ທຳທາຍ.
ຊ່ວງເວລາ 360 ປີນີ້, ຈາກ 30 ກ່ອນ ຄ.ສ. ຫາ 330 ຄ.ສ.,
ສອດຄ່ອງກັບອຳນາດສູງສຸດຂອງໂຮມທີ່ມີສູນກາງຢູ່ໃນຖານທີ່ໜັ້ນເດີມຂອງຕົນ,
ຈົນກະທັ້ງການຍ້າຍຂອງຄອນສະຕະນຕົນໄດ້ “ໂຄ່ນລົງ” ຖານທີ່ໜັ້ນນັ້ນ, ດັ່ງທີ່ດານເຮອນ 8:11 ໄດ້ທຳນວາຍໄວ້.

ແມ່ນແທ້, ມັນໄດ້ຍົກຕົ້ນຂຶ້ນແມ່ນກະທັ້ງເຖິງເຈົ້ານາຍແຫ່ງພົນໂຍທາ, ແລະໂດຍມັນ
ການບູຊາປະຈຳວັນໄດ້ຖືກນຳອອກໄປ, ແລະສະຖານທີ່ແຫ່ງສະຖານບໍລິສຸດຂອງພຣະອົງໄດ້ຖືກທຳລາຍລົງ.
ດານເຮອນ 8:11.

ເມື່ອຄອນສະຕັນຕິນໄດ້ລົ້ມເລີກເມືອງໂຮມເພື່ອຍົກເມືອງຄອນສະຕັນຕິນເປັນຂຶ້ນແທນ,
ທ່ານໄດ້ປະໄວຊ້ອງວ່າງແຫ່ງອຳນາດໃນເມືອງໂຮມ
ຊຶ່ງເປີດໂອກາດໃຫ້ຄຣິສຕະຈັກສັນຕະປາປາເຂົ້າຍຶດຄອງບ່ອນນັ້ງແຫ່ງອຳນາດທີ່ເມືອງໂຮມເປັນຕົວແທນ.
ການກະທຳນັ້ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ພຣະນິມົດບົດທີ 13 ຂໍ້ 2 ສຳເລັດ.

ແລະສັດຮ້າຍທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຫັນນັ້ນ ຄ້າຍຄຶດຈິງເລີຍດາວ, ແລະຕົນຂອງມັນກໍ່ເໝືອນດັ່ງຕົນຂອງໝີ,
ແລະປາກຂອງມັນກໍ່ເໝືອນດັ່ງປາກຂອງສົງໄຕ; ແລະມັງກອນໄດ້ມອບອຳນາດຂອງມັນ, ບັນລັງຂອງມັນ,
ແລະສົດອຳນາດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ໃຫ້ແກ່ມັນ. ພຣະນິມົດ 13:2

ໃນດານເຮອນ 8 ມີຄຳພາສາເຮັບເຮືອງຄຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແມ່ນແມ່ນຖືກແປທັງສອງເປັນ “ພຣະວິຫານ”
ແລະຄຳທັງສອງນີ້ເຊຍກແຍະເລື່ອງຂອງພຣະວິຫານໃນພຣະທຳດານເຮອນ.

ພຣະທຳດານເຮອນນຳສະເໜີສິ່ງຄາມລະຫວ່າງພຣະຄຣິດແລະຊາຕານ

ດັ່ງທີ່ຖືກສະແດງອອກໂດຍຕົວແທນຝ່າຍໂລກຂອງພຣະຄຣິດແລະຂອງຊາຕານ. ບາບໂລນ

ຊຶ່ງເປັນຕົວແທນຝ່າຍໂລກຂອງຊາຕານ ໄດ້ພິຈູດເຢຣູຊາເລັມໃນຕອນເປີດຂອງດານເຮອນ

ແລະເຢຣູຊາເລັມພິຈູດບາບໂລນໃນຂໍ້ສືບຕໍ່ຂອງບົດທີສິບເອັດ.

ອານາຈັກທີ່ຖືກແທນໂດຍນະຄອນເຢຣູຊາເລັມ ແລະນະຄອນບາບໂລນ ແມ່ນ “ພຣະວິຫານແຫ່ງກຳລັງ.”

ນະຄອນບາບໂລນແລະນະຄອນເຢຣູຊາເລັມຕ່າງກັນເປັນພຣະວິຫານແຫ່ງກຳລັງ

ແລະທັງສອງຕ່າງກັນມີພຣະວິຫານຂອງຕົນຢູ່ພາຍໃນນະຄອນ. ພຣະວິຫານແພນທອນຢູ່ໃນນະຄອນໂຮມ

ແລະພຣະວິຫານໃນເຢຣູຊາເລັມແມ່ນຄູ່ສົມທຽບຂອງມັນໃນຄຳບອກລ່ວງໜ້າ.

ບາບໂລນແລະນະຄອນໂຮມເປັນຂອງບອມຂອງເຢຣູຊາເລັມ.

ໃນພຣະທຳພິດານເຮອນ 8, ຄຳພາສາເຮັບເຮືອງທັງສອງຄຳແມ່ນ “miqdash” ໃນຂໍ້ 11, ບ່ອນທີ່ເຂົ້າມີອັຍ

(ໂຮມັນນອກສາສະໜາ) ໂຄ່ນລົງ “ສະຖານທີ່ແຫ່ງສັກກະສະຖານຂອງມັນ” (ນະຄອນໂຮມ),

ເມື່ອຄອນສະຕັນຕິນໄດ້ຍ້າຍລາຊະສຳນັກໃນປີ 330. ອີກຄຳໜຶ່ງແມ່ນ “qodesh” ໃນຂໍ້ 13, 14,

ບ່ອນທີ່ສັກກະສະຖານຂອງພຣະເຈົ້າຄອຍຖ້າການຊຳລະໃຫ້ສະອາດຫຼັງຈາກ 2300 ວັນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າທັງສອງຄຳຈະຖືກແປວ່າ ສັກກະສະຖານ, ແຕ່ “miqdash”

ສາມາດໝາຍເຖິງໄດ້ທັງບົ່ມປາການຂອງພຣະເຈົ້າ ຫຼື ບົ່ມປາການນອກສາສະໜາ, ໃນຂະນະທີ່ “qodesh”

ຖືກໃຊ້ໃນພຣະທຳພິດານນັ້ນເພື່ອໝາຍເຖິງສັກກະສະຖານຂອງພຣະເຈົ້າ.

ໃນດານເຮອນ 11:31 “ສະຖານບໍລິສຸດແຫ່ງກຳລັງ” (ນະຄອນໂຮມ) ຖືກເຮັດໃຫ້ເປັນມົນທົນ ເມື່ອພວກບາບາຣຽນ

ແລະ ພວກແວນດອນ ນຳສົ່ງຄາມມາສູ່ນະຄອນໂຮມ. “ແຂນ” ໃນຂໍ້ນີ້ລົ້ມຕົ້ນກັບຄລວູໂສໃນປີ 496 ແລະ

ດຳເນີນຕົວປະຈຸກະທັ້ງໂຮມຂອງສັນຕະປາປາ ໄດ້ຂຶ້ນສູ່ອຳນາດຢ່າງເຕັມທີ່ໃນປີ 538,

ເມື່ອພວກອອສໂຕຣໂກດຖືກຂັບອອກຈາກນະຄອນ.

ແນວຄຳພະຍາກອນຈາກ Actium ຂະຫຍາຍຕົວໄປເກີນ 330. “ເຮືອຂອງ Chittim” ໃນຂໍ້ 30 ບົ່ງຊີເຖິງຊົນເຜົ່າ

Vandals ພາຍໃຕ້ການນຳຂອງ Genseric, ຜູ້ຊຶ້ງໄດ້ບຸ້ນສະດົມ Rome ໃນປີ 455,

ເປັນສັນຍານເຖິງການລົ້ມສະລາຍຂອງ Rome ຝ່າຍຕາເວັນຕົກ. ຈາກນັ້ນ Papal Rome ຈຶ່ງລຸກຂຶ້ນ

ແລະປົກຄອງຕັ້ງແຕ່ 538 ຈົນເຖິງ 1798; ເປັນເວລາ 1260 ປີຈົນກວ່ານາຍພົນ Berthier ຂອງ Napoleon

ໄດ້ນຳມາຊຶ້ງ “ບາດແຜຮ້າຍແຮງເຖິງຕາຍ” ໂດຍການຈັບຕົວ Pius VI. ໄລຍະ 360 ປີຂອງ Rome ນອກຮີດ,

ຈາກ 30 BC ຫາ 330, ສະທ້ອນຄູ່ກັບໄລຍະ 1260 ປີຂອງ Papal Rome,

ໂດຍແຕ່ລະໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນເມື່ອປະສັກອັນທຶສາມ (Egypt, Ostrogoths) ລົ້ມລົງ.

“ກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອ” ໃນຍຸກສະໄໝໃໝ່ປະກົດຂຶ້ນໃນຂໍ້ 40. ໃນປີ 1989, ສັນຕະປາບາ, ຜູກພັນຢ່າງລັບງກັບສະຫະລັດອາເມຣິກາຂອງ Reagan (ຖືກເປັນສັນຍະລັກໂດຍລັດຮົບ, ເຮືອ, ແລະພວກພົນມ້າ), ໂຄ່ນລົ້ມ USSR, “ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້” (ອະເທວະນິຍົມ/ຄອມມິວນິດ). ຂໍ້ 41 ລະບຸວ່າສັນຕະປາບາເອົາຊະນະ “ແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໂລດ”—ປຸງສະຫະລັດອາເມຣິກາທີ່ເປັນໂບຣແຕສຕັ້ງໃຫ້ກ້າຍເປັນສະຫະລັດອາເມຣິກາຄາໂຕລິກ—ໃນຂະນະທີ່ຂໍ້ 42 ແລະ 43 ລະບຸວ່າ ສະຫະປະຊາຊາດທີ່ຖືກແທນໂດຍອິຢິບຍອມຈຳນົນຕໍ່ສະຫະພັນສາມຝ່າຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍສະຫະປະຊາຊາດ (ພະຍານາກ) ນະຄອນວາຕິກັນ (ສັດຮ້າຍ) ແລະສະຫະລັດອາເມຣິກາ (ສາດສະດາປອມ), ນຳພາໂລກໄປສູ່ Armageddon. ຂໍ້ 45 ພະຍາກອນເຖິງຈຸດຈົບຂອງອຳນາດນີວ່າ, “ໂດຍບໍ່ມີຜູ້ໃດຊ່ວຍ,” ບາດແຜຂອງມັນໄດ້ຮັບການຮັກສາໃນຂໍ້ 41, ແຕ່ຊະຕາກຳຂອງມັນໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ແນ່ນອນໃນຂໍ້ 45.

ການຮົບທີ່ Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ແມ່ນຈຸດເນັ້ນຂອງຂໍ້ 25, 26, ເປັນການເປີດສາກການຄອບຄອງ 360 ປີຂອງໂຣມ ຈາກບ້ອມປາການອັນເປັນສະຖານບໍລິສຸດຂອງມັນ. ໂດຍຖືຂັ້ນສູງເປັນຂໍ້ສັງເກດກຳກັບ, ເລື່ອງລາວຂອງໂຣມນອກສາສະໜາຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນສູງໄປຈົນເຖິງການປຸງຜ່ານໄປສູ່ໂຣມສັນຕະປາບາໃນຂໍ້ສາມສິບເອັດ ແມ່ນແນວເລື່ອງທັງໝົດຂອງໂຣມນອກສາສະໜາ. ແນວເລື່ອງນັ້ນຖືກແບ່ງອອກເປັນສາມພາກ. ຂັ້ນສູງສູງເຖິງຊາວສອງແມ່ນແນວເລື່ອງຂອງການຄອບຄອງຂອງໂຣມເໜືອອີສະຕາເອນໃນສະໄໝບູຮານ. ຂໍ້ລາວສາມແລະຊາວສິລະບຸເຖິງວຽກງານສ້າງຈັກກະພັດຊະນິດນັ້ນ ທີ່ໂຣມໄດ້ໃຊ້ເມືອພິຊິດໂດຍຜ່ານສັນນິບາດແລະສັນຍາ ຄວບຄຸມກັບກຳລັງທາງທະຫານ. ຕັ້ງແຕ່ຂໍ້ລາວສີ່ໄປຈົນເຖິງຖອຍຄຳສຸດທ້າຍໃນຂໍ້ສາມສິບເອັດ ແມ່ນແນວເລື່ອງສອງພາກ ທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງຊ່ວງເວລາເມື່ອໂຣມຍົກຕົນຂຶ້ນ ແລ້ວຕາມດ້ວຍການລົ້ມລົງ.

“ເວລາທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້” ແມ່ນຈຸດສິ້ນສຸດຂອງ 360 ປີໃນປີ 330. ຂໍ້ທີ່ຊົງເຈັດ ຈົນເຖິງວະລີສຸດທ້າຍຂອງຂໍ້ສາມສິບເອັດ, ຊຶ່ງລະບຸເວລາທີ່ອຳນາດສັນຕະປາບາ, ອັນຖືກແທນດ້ວຍສົງໝາຍກຽດຊົງທີ່ກະທຳໃຫ້ເກີດຄວາມຮ້າງເບົາ, ໄດ້ຖືກຕັ້ງໄວ້ເທິງບັນລັງໃນປີ 538, ແມ່ນປະຫວັດຂອງໂຣມນອກສາສະໜາ ໃນບໍລິບົດຂອງໄລຍະເວລາສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີແຫ່ງການປົກຄອງສູງສຸດ, ຊຶ່ງຕ່ຳຈາກນັ້ນກໍຕາມມາດດ້ວຍສອງຮ້ອຍແປດປີແຫ່ງການຕົກຕ່ຳລົງຢ່າງຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ.

ດັ່ງນັ້ນ “ເວລາ” ຂອງຂໍ້ທີ່ຊົງເຈັດ ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ດ້ວຍການເພີ່ມກະສັດແຫ່ງພາກໃຕ້ເຂົ້າໃນອານາເຂດຂອງກະສັດແຫ່ງພາກເໜືອ, ແລະມັນສິ້ນສຸດລົງໃນປີ 330 ດ້ວຍການແບ່ງແຍກກະສັດແຫ່ງພາກເໜືອອອກເປັນຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກ. ຈາກປີ 330 ຈົນເຖິງ 538 ໂຣມນອກຮີດຄ່ອຍໆແຕກສະລາຍລົງເປັນລຳດັບ. ການລະບຸເຊິ່ງເປັນຄຳພະຍາກອນຕ່າງໆ ທີ່ສຳພັນກັບຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຂອງການລົ້ມສະລາຍຂອງໂຣມນອກຮີດ ແມ່ນສະຫຼັກແຫ່ງຄຳພະຍາກອນທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ນັກສຶກສາຄຳພະຍາກອນສາມາດຮັບຮູ້ພຣະວັດຈະນະແຫ່ງຄຳພະຍາກອນຂອງພຣະເຈົ້າ. ໃນການສຳເລັດຕາມຂັ້ນສູງຂອງດານເອີນບົດ 11, ໂຣມໄດ້ສະຖາປະນານິມິດນັ້ນ, ແລະໜຶ່ງໃນວິທີທີ່ມັນກະທຳສົ່ງນັ້ນກໍຄືຜ່ານການລົ້ມຂອງມັນເອງ. ຂໍ້ພຣະຄຳພີລະບຸວ່າ, “ພວກບຸນຊົງໃນທຳມະກາງຊົນຊາດຂອງເຈົ້າກໍຈະຍົກຕົນຂຶ້ນເພື່ອສະຖາປະນານິມິດ; ແຕ່ພວກເຂົາຈະລົ້ມລົງ.”

ເມື່ອໂຣມຖືກໂຈມຕີໂດຍເຮືອຂອງ Chittim, ແລະຕ່ຳຈາກນັ້ນໄດ້ໂຈມຕີທາງທິດໃຕ້, ມັນບໍ່ໄດ້ເປັນເຊັ່ນດຽວກັບທັງອັນກ່ອນຫຼ້າສຸດ, ເພາະຕັ້ງແຕ່ຈຸດນີ້ເປັນຕົ້ນໄປ ການລົ້ມສະລາຍຂອງອຳນາດໂຣມນັ້ນກໍລົງຖືກພັນລະນາຢູ່ ສຽງແກທັງສອງທ້າຍໃນບັນດາເຈັດສຽງແກໃນພຣະນິມິດ ທີ່ພົບໃນບົດທີ່ແປດ ໄດ້ພັນລະນາໂດຍຈຳເພາະເຖິງອຳນາດໃຫຍ່ສືບສະໜອງ ທີ່ໃນທີ່ສຸດໄດ້ນຳໂຣມຕາເວັນຕົກໄປສູ່ຈຸດສິ້ນສຸດໃນປີ 476. ນິມິດນັ້ນຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນ ເມື່ອພວກຜູ້ບຸນສະດົມໃນຫມູ່ຊົນຂອງທ່ານຍົກຕົນຂຶ້ນ ແລະລົ້ມລົງ. ນິມິດທາງຄຳພະຍາກອນນີ້ຖືກສະແດງໄວ້ເທິງໂຄງສ້າງແຫ່ງການລົ້ມສະລາຍຂອງໂຣມ.

ໂຮມນອກຮົດຝ່າຍຕາເວັນຕົກໄດ້ລົ້ມລົງຕັ້ງແຕ່ປີ 330 ຈົນເຖິງ 538. ໂຮມສັນຕະປາບາໄດ້ລົ້ມລົງໃນປີ 1798. ໃນປະຫວັດຂອງສຽງແກທຫ້າ ແລະທຫ້າ ໂຮມຕາເວັນອອກໄດ້ລົ້ມລົງແກ່ພວກຕວກອດໂຕມັນໃນປີ 1453. ການລົ້ມລົງທັງສາມຄັ້ງນັ້ນເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງນິມິດທຶກສະຖາປະນາໂດຍພວກຜູ້ບັນສະດົມໃນຫມູ່ຊົນຂອງທ່ານ.

ຂໍພຣະຄຳພີນີ້ກ່າວວ່າ, "ອີກທັງພວກຜູ້ບັນສະດົມໃນຊົນຊາດຂອງເຈົ້າຈະຍົກຕົນຂຶ້ນເພື່ອສະຖາປະນານິມິດ; ແຕ່ພວກເຂົາຈະລົ້ມລົງ." ຕັ້ງແຕ່ 31 BC ຫາ 330 ໂຮມນອກຮົດ "ໄດ້ຍົກຕົນຂຶ້ນ"

ໃນອຳນາດສູງສຸດຂອງຕົນເໝືອໂລກ. ຕັ້ງແຕ່ 330 ຫາ 538

ໂຮມນອກຮົດໄດ້ຕົກຕ່ຳລົງເພື່ອຕຽມທາງໃຫ້ແກ່ຄົນແຫ່ງບາບໃຫ້ໄດ້ນັ້ງຢູ່ໃນພຣະວິຫານຂອງພຣະເຈົ້າ, ປະກາດຕົນເອງວ່າເປັນພຣະເຈົ້າ. ຕັ້ງແຕ່ 538 ຈົນເຖິງ 1798 ອຳນາດສັນຕະປາບາ "ໄດ້ຍົກຕົນຂຶ້ນ," ແລະໃນປີ 1798 ພວກເຂົາໄດ້ລົ້ມລົງ. ຕັ້ງແຕ່ 31 BC ຫາ 330 ໂຮມຕາເວັນຕົກ "ໄດ້ຍົກຕົນຂຶ້ນ"

ວ່າຕົນເປັນສູນກາງຂອງອານາຈັກໂຮມັນ, ແລະຕັ້ງແຕ່ 330 ຈົນເຖິງ 476 ມັນໄດ້ລົ້ມລົງ. ໃນປີ 330

Constantine ໄດ້ຍົກຂຶ້ນວ່າ Constantinople ເປັນສູນກາງຂອງໂຮມຕາເວັນອອກ ແລະໃນປີ 1453

ໂຮມຕາເວັນອອກໄດ້ລົ້ມລົງ. ຊ່ວງເວລາຂອງການເປັນຕົວແທນອັນຫຼາກຫຼາຍຂອງໂຮມ

ແຕ່ລະອັນລ້ວນມີໄລຍະໜຶ່ງທີ່ໂຮມຍົກຕົນຂຶ້ນ ຕາມດ້ວຍໄລຍະໜຶ່ງທີ່ສະແດງເຖິງການລົ້ມຂອງມັນ, ເພາະວ່າ "ພວກຜູ້ບັນສະດົມໃນຊົນຊາດຂອງເຈົ້າຈະຍົກຕົນຂຶ້ນເພື່ອສະຖາປະນານິມິດ; ແຕ່ພວກເຂົາຈະລົ້ມລົງ."

ຄຳພາສາເຮັບຮົ່ວທຶກີກແປວ່າ "ພວກໂຈນ" ຄວນແປໃຫ້ຖືກກວ່າວ່າ "ພວກຜູ້ທຳລາຍ"

ເພາະສອດຄ່ອງກັບນິຍົມທັກຂອງຮາກຄຳນັ້ນຫຼາຍກວ່າ—ຄືການທະລຸງລ້ອມ ຫຼື

ການທຳໃຫ້ແຕກຫັກລົບກວນ—ຫາກບໍ່ແມ່ນຈຳກັດຢູ່ພຽງ "ພວກໂຈນ" ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ (ຊຶ່ງສົ່ງຖິງການລັກຊັບ).

ຄຳນີ້ຊື່ເຖິງຜູ້ທີ່ທຳໃຫ້ເຂດແດນ, ກົດໝາຍ, ຫຼືພັນທະສັນຍາແຕກຫັກ, ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ລັກເອົາຊັບສິນເທົ່ານັ້ນ.

ໂຮມແມ່ນຜູ້ທຳລາຍໃນຄຳພະຍາກອນພຣະຄຳພີ, ແມ່ນແມ່ນວ່າໃນຂໍ້ສືບສືຈະຖືກແປວ່າ "ພວກໂຈນ" ກໍຕາມ.

ໃນດານເອນບົດທີສອງ ໂຮມແມ່ນອານາຈັກເຫຼັກ, ແລະຕໍ່ມາໃນບົດທີຈັດ ສັດຮ້າຍໂຕທຶກີກແມ່ນໂຮມເຊັ່ນກັນ.

ຫຼັງຈາກນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຫັນໃນນິມິດກາງຄືນ, ແລະ ຈົ່ງເບິ່ງເຖິງ ສັດຮ້າຍຕົວທຶກີກ ນຳຍ້ານກົວ ແລະ ໜ້າສະພົງກົວ, ແລະ ມີກຳລັງຢ່າງຍິ່ງ; ມັນມີເຂື່ອເຫຼັກໃຫຍ່; ມັນໄດ້ກົນກົນ ແລະ ຂະຍຶເປັນຊຸນຶງ, ແລະ ຢຽບສ່ວນທີ່ເຫຼືອດ້ວຍຕົນຂອງມັນ; ແລະ ມັນແຕກຕ່າງຈາກສັດທັງປວງທີ່ຢູ່ກ່ອນມັນ; ແລະ ມັນມີສີເຂົ້າ. ດານເອນ 7:7.

ສັດຮ້າຍຕົວທຶກີກ—ຊຶ່ງຄືໂຮມ—ມີເຂື່ອເຫຼັກ,

ເພາະວ່າມັນແມ່ນອານາຈັກທີ່ອັນດຽວກັນທຶກີກສະແດງເປັນເຫຼັກໃນບົດທີສອງ. ໃນຂໍ້ທີ່ຈັດ

ສັດຮ້າຍຕົວທຶກີກຂອງໂຮມ "ທຸບທຳລາຍເປັນຊຸນຶງ," ແລະເມື່ອມັນທຸບທຳລາຍເປັນຊຸນຶງແລ້ວ ມັນ

"ຢຽບສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນດ້ວຍຕົນຂອງມັນ." ສັດຮ້າຍແຫ່ງໂຮມແມ່ນອານາຈັກເຫຼັກ

ແລະລັກສະນະຂອງການທຸບທຳລາຍເປັນຊຸນຶງ ແລະການຢຽບສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນ ເປັນຕົວແທນຂອງການຂົ່ມເຫັງ.

ການຂົ່ມເຫັງທີ່ນຳມາເຫນືອອິດສະຣາເອນໃນສະໄໝບູຮານ ເປັນ "ໝາຍສຳຄັນ."

ນອກຈາກນັ້ນ ຄຳສາບແຊ່ງທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ຈະມາເຖິງເຈົ້າ ແລະຈະຕິດຕາມເຈົ້າ ແລະຈະທັນເຈົ້າ

ຈົນກວ່າເຈົ້າຈະຖືກທຳລາຍ; ເພາະວ່າເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຟັງພຣະສຸດສຽງຂອງພຣະເຢຮ໌ອາ ພຣະເຈົ້າຂອງເຈົ້າ

ເພື່ອຮັກສາພຣະບັນຍັດ ແລະກົດເກນຂອງພຣະອົງ ຊຶ່ງພຣະອົງໄດ້ບັນຊາເຈົ້າໄວ້;

ແລະຄຳສາບແຊ່ງເຫຼົ່ານັ້ນຈະຢູ່ເໜືອເຈົ້າເປັນໝາຍສຳຄັນ ແລະເປັນທີ່ອັດສະຈັນ

ແລະຢູ່ເໜືອເຊື້ອສາຍຂອງເຈົ້າເປັນນິດ. ເພາະວ່າເຈົ້າບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຮັບໃຊ້ພຣະເຢຮ໌ອາ ພຣະເຈົ້າຂອງເຈົ້າ

ດ້ວຍຄວາມຊື່ນບານ ແລະດ້ວຍຄວາມຍືນດີໃນໃຈ ເນື່ອງດ້ວຍຄວາມອຸດົມບໍລິບູນແຫ່ງສິ່ງທັງປວງ; ສະນັ້ນ

ເຈົ້າຈະຕ້ອງຮັບໃຊ້ບັນດາສັດຕູຂອງເຈົ້າ ຊຶ່ງພຣະເຢຮ໌ອາຈະສົ່ງມາຕໍ່ສູ້ເຈົ້າ ໃນຄວາມຫົວ

ແລະໃນຄວາມກະຫາຍ ແລະໃນຄວາມເປືອຍກາຍ ແລະໃນຄວາມຂາດແຄນສິ່ງທັງປວງ;

ແລະເຂົາຈະວາງແອກເຫຼັກໄວ້ເທິງຄໍຂອງເຈົ້າ ຈົນກວ່າເຂົາຈະທຳລາຍເຈົ້າສິ້ນ.

ພຣະເຢຮ໌ອາຈະນຳຊາດໜຶ່ງມາຕໍ່ສູ້ເຈົ້າຈາກແດນໄກ ຈາກສຸດປາຍແຜ່ນດິນໂລກ

ໄວດັງນັກອິນຊີບິນໂຜບລົງມາ; ເປັນຊາດທີ່ມີພາສາຊົງເຈົ້າຈະບໍ່ເຂົ້າໃຈ; ເປັນຊາດທີ່ມີໃບໜ້າດຮ້າຍ
ຊົງຈະບໍ່ເຫັນແກ່ໜ້າຄົນເຖົ້າ ແລະບໍ່ສະແດງຄວາມໃຜຕ່າງແກ່ຄົນໜຸ່ມ. ພຣະບັນຍັດສອງ 28:45–50.

ຄໍາສາບແຊ່ງທີ່ຕົກຢູ່ເທິງອິສຣາເອນໃນສະໄໝບູຮານເນື່ອງຈາກການກະບົດຂອງເຂົາເຈົ້າ ເປັນ
"ໝາຍສໍາຄັນແລະຄວາມອັດສະຈັນ ແລະຢູ່ເທິງເຊື້ອສາຍຂອງເຈົ້າເປັນນິດ."
ຄໍາສາບແຊ່ງນັ້ນຈະຖືກນຳມາເທິງເຂົ້າໂດຍ "ຊົນຊາດໜຶ່ງທີ່ມີໃບໜ້າດຮ້າຍ." ສັດຮ້າຍທີ່ມີແຂ້ວເຫຼັກ ຊົງ
"ທຳລາຍເປັນຊຸ້ນໆ ແລະຢຽບຢຳສ່ວນທີ່ເຫຼືອ" ໃນບົດທີ່ຈັດ
ກ່ແມ່ນອານາຈັກທີ່ສີຊົງເກດອອກມາຈາກການແບ່ງແຍກຂອງອານາຈັກຂອງ Alexander ເຊັ່ນກັນ,
ແລະເໝືອນດັ່ງໃນກະເລກຂອງໂມເຊໃນພຣະບັນຍັດສອງ
ອານາຈັກນັ້ນກໍເປັນຊົນຊາດໜຶ່ງທີ່ເວົ້າພາສາຊົງອິສຣາເອນໃນສະໄໝບູຮານບໍ່ເຂົ້າໃຈ.
ອານາຈັກໂຮມໃນດ້ານຕົວບົດທີ່ເປດ ເປັນຊົນຊາດທີ່ມີໃບໜ້າດຮ້າຍ
ແລະເປັນຊົນຊາດທີ່ເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງ.

ບັດນີ້ ທີ່ມັນໄດ້ຖືກຫັກແລ້ວ ແລະມີສີອັນຕັ້ງຂຶ້ນແທນທີ່ຂອງມັນ,
ອານາຈັກສີອານາຈັກຈະເກີດຂຶ້ນຈາກຊາດນັ້ນ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນດ້ວຍລັດອຳນາດຂອງເຂົາ.
ແລະໃນປາຍເວລາແຫ່ງອານາຈັກຂອງພວກເຂົາ ເມື່ອພວກຜູ້ລະເມີດໄດ້ມາເຖິງຄວາມຄົບຖ້ວນແລ້ວ
ກະສັດອົງໜຶ່ງຜູ້ມີສີໜ້າດຮ້າຍ ແລະເຂົ້າໃຈຄຳກ່າວມ ຈະລຸກຂຶ້ນ. ດານເຢອນ 8:22, 23^໑

"ພວກບຸນຊົງ (ພວກທຳລາຍ) ໃນໜຸ່ມຊົນຊາດຂອງເຈົ້າ" ເປັນຜູ້ສະຖາປະນານິມິດ,
ພວກເຂົາຍົກຕົນຂຶ້ນແລະພວກເຂົາກໍລົ້ມລົງ. ອານາຈັກທີ່ສີອັນເປັນເຫຼັກນັ້ນ ຄືໂຮມັນນອກສາສະໜາ
ຜູ້ໄດ້ປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດເມື່ອພວກເຂົາຍົກຕົນຂຶ້ນ,
ແຕ່ການລົ້ມລົງໃນທີ່ສຸດຂອງມັນໄດ້ກ້າຍເປັນລັກສະນະທາງຄຳພະຍາກອນທີ່ສະຖາປະນານິມິດນັ້ນ.
ພວກເຂົາເປັນພວກທຳລາຍ ເພາະພວກເຂົາຢຽບຢຳປະຊາຊົນຂອງພຣະເຈົ້າລົງໂດຍການຂົ່ມເຫັງ.
ພວກເຮົາຈະສືບຕໍ່ການສຶກສານີ້ໃນບົດຄວາມຖັດໄປ.